

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus
Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat De Sacramentis, & Censuris

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. I. De diligentia examinis ad integritatem Confessionis requisita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40650

rea, sive aurea. Alii vero cum Vasq., Lug., Tambur., dicunt esse grave; quia in tali casu non fateretur peccatum quod fecit, sed quod non fecit.

Demum adverto, quod si quis ex ignorantia confessus sit peccatum pure putatum, & deinde deprehendat

vere non esse commissum, aut si confessus sit, se peccasse decies, & deinde deprehendat, bis tantum peccasse, non tenetur in nova confessione id aperire, quia, ut ait Bonac., hoc non esset se accusare, sed excusare. Et hæc satis de hac questione.

QUÆSTIO V.

De integritate Confessionis.

Seorim de hac conditione agendum, quoniam plura scitu digna ea continent. Et primo quæremus, quid sit integritas materialis, quid formalis? & quanam diligentia examinis requiratur, ut fiat integra Confessio? Secundo agemus de integritate Confessionis ex parte circumstantiarum, ubi examinabimus specialia dubia circa singulas circumstantias. Postmodum de integritate quoad numerum peccatorum; Tum de causis excusantibus ab integritate materiali. Demum quando, & quomodo repetenda sit Confessio?

ARTICULUS I.

De diligentia examinis ad integritatem confessionis requisita.

- I. Quid sit confessio materialiter, quid formaliter integra?
- II. Non excusatur ab integritate materiali confessio, qui culpabiliter negligit examen diligens.
- III. Unde dignosci soleat, an examen fuerit diligens, necne?
- IV. Quando nam repetenda confessio, qua ex defectu examinis diligens non fuit materialiter integra?
- V. Num sint audiendi Rustici, qui sine pravio examine ad confessionem accedunt?

I. Certum est primo, Confessionem Sacramentalem dupliciter posse esse integram, materialiter, & formaliter. Habet Confessio inte-

gritatem materiale, quando omnia peccata post Baptismum commissa, & alias non rite confessã, cum suis circumstantiis, saltem mutantibus speciem, uni, eidemque confessario aperiuntur: Habet vero integritatem formalem, quando habet omnia requisita ad validitatem, & formam Sacramenti, quamvis non aperiuntur in ea omnia peccata, quia iusta de causa possunt aliqua reticeri: Plurimi enim casus dantur, in quibus adeit iusta excusatio non aperiendi uni, eidemque Confessario omnia peccata, & consequenter non faciendi confessionem integram materialiter, hoc est integram quoad totam materiam remotam peccatorum; sed eam dimidiandi, confitendo aliqua uni, aliqua alteri confessario.

Certum est secundo, confessionem Sacramentalem debere esse, per se loquendo, materialiter integram. Quod constat, tum ex institutione hujus Sacramenti facta per modum iudicii;

L 2 quo-

quomodo enim possit ferri iudicium de causa incognita? Tum ex definitione Trident., quod can. 5. hæc habet: *Si quis dixerit, necessarium non esse confiteri omnia, & singula mortalia, quorum memoriam cum debita, & diligenti, præmeditatione habeatur, etiam occulta, & circumstantias, qua peccati speciem mutant, anathema sit.* Per accidens tamen sufficit aliquando sola integritas formalis, quando quis ab integritate materiali ob iustam causam excusatur. Etenim, ut bene Suar. disp. 23., cum Sacramentum hoc institutum sit in remedium hominum imbecillorum, & humana imbecillitas non toleret semper integritatem materialem, vel quia peccata memoria excidunt, vel quia destitutus sensibus non potest Confessionem proficere, vel quia damnum grave rationaliter aliquando timetur a confessione peccatorum, ideo satis est integritas etiam formalis; quamvis in solo casu necessitatis vel physicae, vel moralis excusantis a materiali integritate.

Unde sequitur, non excusare ab integritate materiali ignorantiam, & negligentiam graviter culpabilem; quia qui tenetur omnem materiam remotam, seu omnia peccata confiteri, tenetur etiam illorum ignorantiam abigere, quantum potest: Ex quo etiam sequitur, debere præmitti examen diligens a penitente, ut constat ex can. citat. Trident.; Et ratio a priori ex Suar. disp. 22. sect. 11. est; quia qui præcipit finem, præcipit media necessaria ad finem; ergo cum Christus Dominus præcipiat confessionem omnium mortalium, & ad hanc, moraliter loquendo, necessarium sit diligens examen, præcipitur consequenter a Christo Domino hoc diligens examen; Unde solum ignorantia invincibilis, quæ superari non potest ab examine diligenti, excusat a materiali integritate.

III. Quæritur primo; Quanta debeat esse diligentia examinis?

Respondeo, debere ex variis circumstantiis judicari, scilicet ex capacitate penitentis, ex consuetudine peccandi, ex diuturnitate temporis, &c., unde non eadem omnibus mensura diligentia taxatur; Hoc sane certum est, levissimam diligentiam non sufficere, nec maximam exigi; imo nec esse consulendam; cum sæpe anxietatem inducat, & tædium novæ Confessionis, & aliquando etiam desperationem; Unde Sor. negat, necessarium esse, ut penitens peccata scribat, vel quando ea committit, vel quando ea recogitat, credens se aliqui obliturum: Quare moralis tantum, & humana diligentia requiritur, quam adhibere solent communiter homines in re gravi, quæ maxime illis cordi est; ita tamen ut Sacramentum ex diligentia examinis non reddatur nimis onerosum, & grave, ut advertit Lugnum. 590. Hinc esto verum sit, quod si quis diligentius se examinaret, adhuc plura peccata reperiret, non proinde tenetur ad hanc exquisitissimam diligentiam, sed solum ad humanam, & moralem.

Universim autem ad dignoscendum, quandonam confessio fuit graviter culpabilis ex defectu examinis, hæc regula assignari solet. Si quis examinando diligentius conscientiam reperit plura esse peccata, quorum erat oblitus, quam ea, quæ confessus est, potest sibi persuadere, quod non præmiserit examen debitum, atque adeo quod confessio illa fuerit ex defectu examinis insufficientis.

IV. Quæritur secundo; An confessio materialiter non integra ex gravi defectu examinis sit invalida, & consequenter repetenda?

Respondeo, Sor., Cajet., Dian. 2. part. tract. 17. resol. 31. docere esse validam; quia putant, in tali casu da-

dari Sacramentum validum, & informe ex defectu doloris de tali culpa, quæ non advertitur. Sed communius docent, hujusmodi confessionem esse sacrilegam, invalidam, & repetendam; quia pœnitens advertere solet ad negligentiam culpabilem examinis.

Equidem distinguo; Si pœnitens doleat de peccatis ex motivo universalis, & non advertat ad hanc culpam, quam commisit in examine, certe suscipit Sacramentum validum, & formatum, nec est repetenda talis confessio; sed solum aperiendum est illud peccatum, quando illius recordabitur; At Sacramentum esset validum, & informe, si dolor non esset ex motivo universalis. Quod si pœnitens ad talem culpam advertat, & non præmittat examen debitum, Sacramentum erit invalidum, & confessio sacrilega, ac repetenda, cum pœnitens careat voluntarie dolore debito.

V. Quæritur ultimo; An Rustici, qui sine prævio examine ad confessionem accedunt, sint audiendi?

Respondeo, regulariter loquendo non esse audiendos; quia ex Trident. cap. 5. exigitur, ut pœnitens confiteatur, postquam diligentius se excuserit, & conscientiam finis omnes, & latebras exploraverit. Verum quando confessor est adeo expertus, ut sciat radicatus a Pœnitente peccata omnia eruere, & in memoriam revocare, eo saltem crasso modo, quo ipse pœnitens faceret, si suam moralem diligentiam adhiberet, possunt ex Vasq., Leand., Lug. audiri.

ARTICULUS II.

De integritate Confessionis quoad circumstantias peccati.

- I. Explicanda sunt in confessione etiam circumstantia morales peccatorum, quæ sunt septem celebri versiculo comprehensa.
- II. Singula ista circumstantia seorsim exponuntur.
- III. Circumstantia morales mutantem peccati speciem in confessione aperienda quam sint?
- IV. Quid si aut Pœnitens, aut Confessor ignoret has circumstantias discernere?
- V. Num debeat semper circumstantia mutans speciem per modum circumstantia aperiiri; An possit etiam per modum novi peccati?
- VI. Probabiliter non datur obligatio aperiendi circumstantias aggravantes culpam notabiliter, si speciem non mutant.
- VII. Tenetur Pœnitens respondere, si de quantitate furti interrogetur a Confessario.
- VIII. Nec datur obligatio confitendi circumstantias minuentes, nisi quando peccatum ratione talis circumstantia ad aliam speciem transferatur, aut de mortali evadat veniale.
- IX. Explicatur, quando actus plurimum preceptorum violationis contineat in se plures specie malitias in Confessione aperiendas.

I. PRÆmissimus ex Trident., non solum confitenda esse omnia mortalia, sed etiam circumstantias, quæ peccati speciem mutant. Dicitur autem circumstantia id, quod accidentaliter circumstat actum humanum, qui principalem habet speciem ex suo objecto vel bono, vel malo. Porro
cir-